

Na osnovu člana 15. Zakona o Upravi za indirektno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", broj 89/05) i člana 61. stav 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02), direktor Uprave za indirektno oporezivanje d o n o s i

U P U T S T V O

O POSTUPKU STAVLJANJA ROBE U SLOBODAN PROMET NA RAČUN NJENE KRAJNJE UPOTREBE

GLAVA I - OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

Ovim uputstvom bliže se propisuje način provedbe postupka stavljanja robe u slobodan promet uz povoljno tarifno postupanje ili po sniženoj ili nultoj stopi dažbina na račun njene krajnje upotrebe (u daljnjem tekstu: postupak krajnje upotrebe).

Član 2. (Definicije)

U smislu ovog uputstva, navedeni pojmovi imaju sljedeća značenja:

- a) "*povoljno tarifno postupanje*" - smanjenje ili odgađanje plaćanja uvoznih dažbina iz člana 4. tačka (7) Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 57/04), (u daljnjem tekstu: Zakon), čak i u okviru bilo kog tarifnog kontingenta,
- b) "*nadzorni carinski ured*" - carinski ured naveden u odobrenju kao ovlaštenu ured za nadzor krajnje upotrebe. Ako se roba stavlja u postupak krajnje upotrebe u više mjesta/operatora tada je nadzorni ured onaj koji je nadležan za mjesto gdje će pretežnom dijelu robe biti određena propisana krajnja upotreba,
- c) "*prijavni carinski ured*" - carinski ured ili uredi navedeni u odobrenju kao ovlaštenu za prihvatanje prijave za stavljanje robe u postupak krajnje upotrebe,
- d) "*odobrenje za krajnju upotrebu*" - odobrenje carinskog organa da se roba stavi u postupak krajnje upotrebe,
- e) "*evidencija*" - podrazumijeva podatke imaoca odobrenja koji sadrže sve potrebne informacije i tehničke detalje na bilo kojem mediju ili evidenciju koju on vodi u poslovne svrhe, a koja nadležnim carinskim organima omogućava vršenje nadzora i kontrolu postupka krajnje upotrebe. Ako se roba stavlja u postupak krajnje upotrebe u više mjesta/operatora, imalac odobrenja u evidenciji mora osigurati podatke o stvarnom stanju robe u postupku krajnje upotrebe u svakom mjestu, odnosno kod svakog operatora,
- f) "*računi*" - komercijalni, porezni ili drugi računovodstveni materijali (dokumenti) koje čuva imalac odobrenja ili se oni čuvaju u njegovo ime.

Član 3. (Pravni osnov)

(1) Stavljanje robe u postupak krajnje upotrebe regulirano je:

- a) odredbama člana 17., 18., 79., 83., 84., 85., 87., 196. i 200. Zakona i

b) odredbama člana 198. do 207. i člana 471. do 477. Odluke o provedbenim propisima Zakona o carinskoj politici BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 63a/04, u daljnjem tekstu: Odluka), koje uključuju i Priloge 43, 44 i 46 Odluke.

(2) Uz ispunjenje propisanih uslova, roba može biti stavljena samo u propisanu krajnju upotrebu (pretežno su to robe iz tarifnih oznaka važeće Carinske tarife BiH koje su, na odgovarajući način npr. "fus notom" ili dr., označene kao robe na koje se može primijeniti povoljno tarifno postupanje ili kao robe za koje je propisana smanjena ili nulta stopa dažbina na račun njene krajnje upotrebe).

GLAVA II - PODNOŠENJE ZAHTJEVA I DAVANJE ODOBRENJA

Član 4.

(Podnošenje zahtjeva u pisanom obliku)

(1) Zahtjev za izdavanje odobrenja za postupak krajnje upotrebe može podnijeti lice koje uvozi, organizira ili koristi robu za krajnju upotrebu.

(2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana, taksiran propisanom administrativnom taksom, podnosi se regionalnom centru nadležnom prema mjestu sjedišta podnosioca zahtjeva. U skladu sa članom 300. stav 1. i 2. Odluke, zahtjev se podnosi na obrascu iz Priloga 43 Odluke.

3) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana podnosi se dokaz o registraciji djelatnosti u okviru koje se roba može staviti u propisanu krajnju upotrebu (podnosioca zahtjeva ili operatera/korisnika robe, kako već bude odgovaralo u zavisnosti da li je u pitanju isto ili različita lica).

(4) Zahtjev, sa njegovim priložima, podnosi se u dva primjerka, od kojih jedan ostaje u spisu kod izdavaoca odobrenja, a drugi se, sa odobrenjem, dostavlja nadzornom carinskom uredu.

Član 5.

(Podnošenje zahtjeva pomoću carinske prijave)

(1) Zahtjev za postupak krajnje upotrebe, u skladu sa članom 199. stav 3. Odluke, može se podnijeti i pomoću carinske prijave kojom se roba stavlja u postupak krajnje upotrebe. To mogu biti izuzetni slučajevi u kojima bi svako odlaganje ili kašnjenje krajnje upotrebe moglo izazvati ozbiljne ekonomske poteškoće (npr. obustava proizvodnog procesa koji se mora u kontinuitetu odvijati, zahtjevi sezone, prekid normalnog odvijanja poslovne aktivnosti i sl.), koje podnositelj zahtjeva mora dokazati ili učiniti vjerovratnim, uz uslov da:

- a) podnositelj zahtjeva odredi propisanu krajnju upotrebu cjelokupnoj robi i
- b) osigurava pravilno izvođenje radnji u vezi postupka krajnje upotrebe.

(2) U slučajevima iz stava (1) ovog člana, bez odstupanja od člana 125. Odluke, carinski organ će zahtijevati da deklarant, uz carinsku prijavu, priloži i dokument koji treba da sadrži bar sljedeće podatke, osim ako se takvi podaci ne smatraju potrebnim ili su već unijeti u carinsku prijavu:

- a) ime i adresu podnosioca zahtjeva, deklaranta i operatera,
- b) karakter krajnje upotrebe,
- c) tehnički opis robe koja se stavlja u postupak krajnje upotrebe i proizvoda nastalih njihovom krajnjom upotrebom i sredstava za njihovu identifikaciju,
- d) procijenjeni normativ proizvodnje ili metod pomoću kojeg se taj normativ može odrediti,
- e) procijenjeni period za određivanje krajnje upotrebe robi,

f) mjesto gdje se roba stavlja u krajnju upotrebu.

(3) Dokument iz stava (2) ovog člana može biti sačinjen i ovjeren bilo na posebnom listu papira ili na obrascu iz Priloga 43 Odluke. Na tom dokumentu carinski organ unosi šifru carinskog ureda, te podatke o vrsti, broju i datumu carinske prijave na koju se odnosi (npr. 10902/IM4/450/10/03/06), te službenu šifru i potpis.

(4) Stav (1) ovog člana ne primjenjuje se u slučajevima u kojima se roba stavlja u postupak krajnje upotrebe u više mjesta za koja su nadležni različiti carinski uredi, bilo iz jednog ili više regionalnih centara.

(5) U slučajevima iz stava (1) ovog člana, prihvatanje carinske prijave smatra se odobrenjem za postupak krajnje upotrebe.

(6) Odobrenje iz stava (5) ovog člana daje se osobama registrovanom na carinskom području Bosne i Hercegovine i kod Uprave za indirektno oporezivanje (u daljnjem tekstu: Uprava), pod uslovima propisanim u članu 200. stav 1. i 2. Odluke.

Član 6.

(Izdavanje odobrenja u pisanom obliku)

(1) Odobrenje za postupak krajnje upotrebe, po zahtjevu iz člana 4. ovog uputstva, izdaje nadležni regionalni centar na obrascu iz Priloga 43 Odluke, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva ili od dana kada je carinski organ primio zatražene nedostajuće ili dodatne podatke.

(2) Odobrenje se izdaje licima registriranim na carinskom području Bosne i Hercegovine i kod Uprave, pod uslovima propisanim u članu 200. stav 1. i 2. Odluke.

(3) Odobrenje sadrži podatke navedene u članu 200. stav 3. Odluke.

(4) Odobrenje stupa na snagu danom izdavanja ili nekog kasnijeg datuma navedenog u odobrenju.

Član 7.

(Rok važenja odobrenja)

(1) U odobrenju iz člana 6. ovog uputstva određuje se rok njegovog važenja, u zavisnosti od potreba podnosioca zahtjeva, koji ne može biti duži od tri godine.

(2) Rok iz stava (1) ovog člana, računa se od dana stupanja na snagu odobrenja i u tom roku roba navedena u odobrenju se može prijaviti za postupak krajnje upotrebe.

(3) U izuzetno opravdanim slučajevima prihvatljivim za carinske organe (npr. zbog nepredviđenih okolnosti ili više sile ili zbog poteškoća u procesu proizvodnje), na zahtjev imaoca odobrenja, rok važenja odobrenja, za istu vrstu radnje i robe, može iznositi i duže od 3 godine i to za period trajanja nepredviđenih okolnosti ili više sile ili poteškoća u procesu proizvodnje.

(4) Nadležni carinski organ može izdati retroaktivno odobrenje u skladu sa odredbama člana 201. Odluke.

Član 8.

(Rok za razduživanje postupka krajnje upotrebe)

(1) U odobrenju će biti određen i rok do kojeg se robi stavljenoj u postupak krajnje upotrebe mora odrediti propisana krajnja upotreba (u daljnjem tekstu: rok krajnje upotrebe), koji počinje teći od dana prihvatanja carinske prijave za ulazak robe u postupak krajnje upotrebe (IM 4), koji rok prijavi carinski ured obavezno unosi u polje D/J (peti red) carinske prijave (npr. IM 4 prijava prihvaćena dana 15.01.2006. godine, rok krajnje upotrebe iznosi 3 mjeseca, u ovom slučaju taj rok po navedenoj prijavi ističe 15.04.2006. godine).

(2) Kada to okolnosti nalažu, rok iz stava (1) ovog člana nadzorni carinski ured, na zahtjev imaoca odobrenja, može produžiti. Zahtjev, kojem se prilaže carinska prijava o ulasku robe u postupak krajnje upotrebe za koju se traži produženje roka, treba da sadrži:

- a) opravdane razloge za produženje roka,
- b) period produženja,
- c) količinu uvezene robe koja je preostala za razduživanje i
- d) druge podatke eventualno potrebne za odobravanje zahtjeva.

(3) Odluku o odobravanju zahtjeva iz stava (2) ovog člana nadzorni carinski ured donosi u skraćenom postupku, u vidu zabilješke na zahtjevu, a odobreni rok produženja upisuje u polje D/J (peti red) carinske prijave za koju je odobreno produženje roka njenog razduživanja. Kopiju odobrenog zahtjeva nadzorni carinski ured dostavlja prijavnom carinskom uredu ako su različiti, kako bi podatke o produženju roka taj ured mogao unijeti u carinsku prijavu na koju se odnosi. Oba ureda odobreni rok produženja unose i u odgovarajuće evidencije iz člana 12. stav (5) ovog uputstva.

Član 9. (Prijenosi)

(1) U odobrenju će, ako to traži podnosilac zahtjeva, biti određeno da li se i pod kojim uslovima može obavljati prijenos robe stavljene u postupak krajnje upotrebe.

(2) Postupak prijenosa iz stava (1) ovog člana obavlja se u skladu sa odredbama člana 203. i 204. Odluke.

Član 10. (Obezbjeđenje plaćanja carinskog duga)

(1) U principu, garancija za obezbjeđivanje plaćanja carinskog duga se ne zahtijeva. Izuzetno, garancija će se zahtijevati:

- a) u slučajevima iz člana 5. ovog uputstva,
- b) u slučajevima kada je postupak krajnje upotrebe vezan za korištenje tarifnih kvota,
- c) kada podnosilac zahtjeva po prvi put koristi krajnju upotrebu, bez obzira o kojoj robi je riječ, te
- d) u drugim slučajevima kada to ocijeni izdavalac odobrenja iz člana 6. ovog uputstva, imajući pri tome u vidu, u svakom konkretnom slučaju, okolnosti koje mogu uticati na takvu odluku (npr. vrsta i karakter robe i postupak obrade koju treba proći, mogućnost lakše ili teže identifikacije robe, rok krajnje upotrebe, povjerljivost imaoca odobrenja i njegova saradnja sa carinskim organima i dr.).

(2) Ukoliko se zahtijeva garancija, ista mora biti obezbijeđena pri stavljanju robe u postupak krajnje upotrebe i primjenjuju se uobičajena pravila.

(3) Ukoliko prvobitno nije zahtijevana garancija, nadzorni carinski ured, ako to ocijeni potrebnim, može uvijek, u skladu sa članom 182. stav 3. tačka (b) Zakona, zahtijevati podnošenje garancije u toku trajanja roka krajnje upotrebe.

(4) Imalac odobrenja za postupak krajnje upotrebe, neovisno da li je ili nije zahtijevana garancija, odgovaran je za carinski dug koji bi mogao nastati u tom postupku.

Član 11.
(Obaveze imaoaca odobrenja)

Imalac odobrenja je obavezan:

- a) da vodi i čuva evidenciju koja omogućava carinskim organima da provedu provjere koje smatraju potrebnim da se obezbijedi upotreba robe za propisanu krajnju upotrebu,
- b) da do isteka odobrenog roka krajnje upotrebe odredi robi tu upotrebu ili to obezbijedi (ako i sam nije korisnik robe/operator), te o tome pismeno obavijesti nadzorni carinski ured i
- c) da se u svemu pridržava važećih propisa koji se odnose na odobreni postupak krajnje upotrebe.

GLAVA III - TOK POSTUPKA

Član 12.
(Stavljanje robe u postupak krajnje upotrebe)

(1) Roba se prijavljuje za postupak krajnje upotrebe podnošenjem uvozne carinske prijave IM 4 prijavnom carinskom uredu u roku važenja odobrenja. Carinska prijava se popunjava u skladu sa propisima kojima je regulirano pitanje popunjavanja carinskih prijava, s tim da se u polje 44 prijave, pored ostalih podataka, obavezno unosi i naznaka: "KRAJNJA UPOTREBA", te broj i datum odobrenja iz člana 6. ovog uputstva, ako postoji.

(2) Uz carinsku prijavu iz stava (1) ovog člana prilaže se odobrenje i dokumenta predviđena članom 125. Odluke, kao i dokument iz člana 5. stav (2) ovog uputstva, ako su u pitanju situacije iz tog člana.

(3) Carinska prijava iz stava (1) ovog člana se, putem modula selektiviteta u informacionom sistemu, upućuje na crvenu traku (potpuna kontrola robe i dokumenata). U toj kontroli prijavni carinski ured provjerava da li prijavljena roba odgovara opisu iz odobrenja, da li njeno stvarno stanje u pogledu vrste, količine, kvaliteta, vrijednosti i porijekla odgovara podacima navedenim u carinskoj prijavi i dokumentima iz stava (2) ovog člana, te poduzima mjere identifikacije navedene u odobrenju.

(4) Ako su prijavni i nadzorni carinski ured različiti uredi, u tom slučaju prijavni carinski ured je, odmah po završetku postupka, obavezan dostavljati nadzornom carinskom uredu kopiju carinskih prijava o ulasku robe u postupak krajnje upotrebe.

(5) Prijavni i nadzorni carinski ured dužni su voditi posebnu evidenciju o carinskim prijavama o ulasku robe u postupak krajnje upotrebe i to na obrascima kako slijedi:

- a) ako je u pitanju odobrenje iz člana 5. ovog uputstva, carinski ured koji je prihvatio carinsku prijavu vodi evidenciju na Obrascu 1.,
- b) ako je u pitanju odobrenje iz člana 6. ovog uputstva, a prijavni i nadzorni carinski ured su:
 - 1) isti ured - taj ured vodi evidenciju, posebno za svako odobrenje, na Obrascu 2.,
 - 2) različiti uredi - u tom slučaju prijavni carinski ured, posebno za svako odobrenje, vodi evidenciju na Obrascu 3. (carinske prijave, sa njihovom dokumentacijom odlaže u registratore uvoznih prijava po redosljedu njihovog nastanka), a nadzorni carinski ured, također posebno za svako odobrenje, evidenciju vodi na Obrascu 4. U tom slučaju, nadzorni carinski ured će, za svako pojedino odobrenje, formirati poseban omot spisa u koji će, uz odobrenje, odlagati tu evidenciju i carinske prijave koje se odnose na odobrenje.

(6) Evidencije iz stava (5) ovog člana nadležni carinski uredi su dužni čuvati u posebnim registratorima.

Član 13.

(Trajanje carinskog nadzora krajnje upotrebe)

(1) Roba koja je po odobrenju stavljena u postupak krajnje upotrebe, u skladu sa članom 79. Zakona i člana 207. Odluke, ostaje pod carinskim nadzorom i podliježe uvoznim dažbinama, i to:

- a) u slučaju robe koja se može koristiti samo jedanput - sve dok se prvi put, u odobrenom roku krajnje upotrebe, ne odredi odobrena krajnja upotreba,
- b) u slučaju roba koje se mogu koristiti u ponovljenoj upotrebi (višekratno) - dvije godine nakon što su prvi put upotrijebljene za odobrenu krajnju upotrebu. Datum prve upotrebe imalac odobrenja unosi u evidenciju iz člana 11. tačka a) ovog uputstva,
- c) sve dok se ne izveze, uništi ili na drugi način iskoristi u skladu sa odredbama člana 205. i 206. Odluke.

(2) Otpaci i ostaci koji nastanu prilikom obrade ili prerade robe ili prirodni gubici, smatraju se kao roba upotrijebljena za odobrenu krajnju upotrebu.

(3) Za otpatke i ostatke koji nastanu kao rezultat uništenja robe, carinski nadzor prestaje kada im se odredi carinski odobreno postupanje ili upotreba.

Član 14.

(Kontrola krajnje upotrebe)

(1) Nadzorna carinska ispostava obavezna je kod imaoaca odobrenja (uključujući i druga lica koja su poslovno direktno ili indirektno uključena u radnje krajnje upotrebe ili su u posjedu dokumenata vezanih za taj postupak, ako je to potrebno), uz njegovo prisustvo ili prisustvo njegovog ovlaštenog zastupnika, izvršiti kontrolu krajnje upotrebe, najkasnije u roku od 10 dana od dana isteka odobrenog roka krajnje upotrebe.

(2) Carinski službenici koji obavljaju kontrolu krajnje upotrebe, sastavljaju zapisnik koji treba da sadrži sve potrebne podatke navedene u odobrenju i o nalazima kontrole. Zapisnik se sastavlja u tri primjerka, a potpisuje ga, pored carinskih službenika, i lice kod kojeg je vršena kontrola. Jedan primjerak zapisnika predaje se licu kod kojeg je vršena kontrola, drugi primjerak ostaje kod carinskog ureda. Treći primjerak nadzorni carinski ured dostavlja prijavnom carinskom uredu, ako su ti uredi različiti. Uz zapisnik se prilažu i dokazi do kojih se dođe u toku vršenja kontrole.

(3) Kontrolu postupka krajnje upotrebe nadzorni carinski ured ili drugi kontrolni carinski organi mogu vršiti i u toku trajanja odobrenog roka krajnje upotrebe.

(4) Rezultate kontrole, te broj i datum zapisnika, prijavni carinski ured ukratko navodi u inspeksijskom aktu i u polju E/J carinske prijave u pisanom obliku, odnosno na poledini carinske prijave o ulasku robe u postupak krajnje upotrebe podnijete pomoću tehnike obrade podataka i u evidenciji o krajnjoj upotrebi (npr. "roba upotrijebljena za krajnju upotrebu, zapisnik o kontroli broj ... od godine" ili "nerazduženo, uz navođenje vrste i količine nerazdužene robe, zapisnik o kontroli broj ... od godine" i dr., zavisno od situacije). Rezultate kontrole, te broj i datum zapisnika, nadzorni carinski ured navodi u evidenciji o krajnjoj upotrebi koju vodi i na poledini kopije carinske prijave na koju se odnosi. Sva dokumenta koja se odnose na carinsku prijavu o ulasku robe u postupak krajnje upotrebe prijavni carinski ured odlaže uz carinsku prijavu.

Član 15.

(Završetak postupka krajnje upotrebe)

(1) Ukoliko je roba, na osnovu rezultata kontrole iz člana 14. ovog uputstva, upotrijebljena za odobrenu krajnju upotrebu postupak krajnje upotrebe se smatra završenim. Također, razdužuje se i garancija, ako je po zahtjevu carinskog organa bila podnijeta.

Član 16.

(Nastanak carinskog duga u postupku krajnje upotrebe)

(1) Ukoliko, na osnovu rezultata kontrole iz člana 14. ovog uputstva, sva ili dio robe nije stavljena u odobrenu krajnju upotrebu, za tu robu, shodno članu 196. Zakona, nastaje carinski dug, koji se obračunava u skladu sa članom 200. Zakona. U tom slučaju nadzorni carinski ured, odmah bez odlaganja, pokreće odgovarajući postupak za naplatu nastalog carinskog duga.

(2) U slučaju iz stava (1) ovog člana, nadzorni carinski ured, u skladu sa važećim propisima, pokrenut će i odgovarajući postupak za utvrđivanje eventualne odgovornosti učesnika u postupku krajnje upotrebe.

(3) Kada carinski organ poništi odobrenje, za robe koje su po tom odobrenju prijavljene za postupak krajnje upotrebe, shodno članu 196. Zakona, nastaje carinski dug koji se obračunava u skladu sa članom 200. Zakona.

GLAVA IV - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 17.

(Sastavni dio i stupanje na snagu)

(1) Sastavni dio ovog uputstva čine Obrasci od 1. do 4. iz člana 12. stav (5) ovog uputstva.

(2) Ovo uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", a bit će objavljeno i na WEB stranici Uprave.

Član 18.

(Prestanak važenja ranijih propisa)

Danom stupanja na snagu ovog uputstva prestaju da važe svi akti bivših carinskih uprava entiteta i Uprave kojima su regulirana pitanja koja su predmet ovog uputstva.

